

פרפראות פאר

הקיימותי את דבר ה' ביאור נורא הוד מבעל שבט מוסר עמוד י'

עמוד א' מפתח נושאים אדר פורים צחות תשע"ז

תירוץ על הקושיא למה רק בפורים יש ללמוד
מפסוק דלא למיתב בתעניתא

עמוד ז

במה נחלקו מרדכי הצדיק ואסתר המלכה

עמוד ח

ימי הפורים נעשים בימי החול, ונוכרים בשבת

רמז לכך שיוכלו לקיים רמ"ח מצוות עשה

שמחת פורים ביראת ה' מספר החיים

עמוד ט

ביאור נפלא בספר עקידת יצחק במ"ש לא בקשה
דבר

ע"ד מעשה שהיה בנאפולין מבואר התכונות בין
שאל לדוד מבעל העקידה

עמוד י

הקיימותי את דבר ה' ביאור נורא הוד מבעל שבט
מוסר

ביאור שאול באחת דוד בשתיים ע"ד מלה בסלע
משתוקא בתרין

עמוד יא

ביאורים בדרך צחות

בעל אבידה מחזר אחר אבידתו אבל עם הארץ אין
מכריזין על אבידתו,

הזהיר בקידוש היום ממלא גרבי יין

עמוד יב

ביאור בכתובים הנראים סותרים אשת חיל מי
ימצא רבות בנות עשו חיל

חכמים, הזהרו בדבריכם, שמא תחובו חובת גלות
ישא אשה קודם או יעסוק בתורה קודם הא לן הא
להו

עמוד ב

אדר ר"ת אני ה' רופאך ההבדל בין דם ליין

אחשורוש קנה את הפרה ושתי שלא רצתה לעבוד
בשבת

עמוד ג

האם ניתנה שמירת השבת כדי שינוחו השור
והחמור

ביאור המהר"ם שיף כי תפילות הצדיק מעלות את
תפלות פשוטי העם

"עד דלא ידע" וגם אם ידע אומר דלא ידע
מהרש"א

מסכתא, פוריא, ואושפיזא, הם דברים שמשתנים
בפורים

עמוד ד

דמפקי לכולא שתא בשה"י פה"י למה הזכיר המן
דווקא שבת ופסח

תכלת, הוא סימן לתחילת היום ולתחילת הגאולה

עמוד ה

הפלא ופלא מה שראה החידי"א בבית רבי שאול
מאמסטרדם בפורים תקל"ח

אביי ביקש לאכול הקערה שהיתה עשויה מסוכר

רק במגילה עושין השלמה אם חל בשבת

עמוד ו

מק"ץ היות לה אלו ק"ץ שנים שהוקדמה הגאולה

ובכן אבוא אל המלך הם 72 השעות שחיכתה
אסתר לבוא אל המלך

קבלת התורה בכפיה וקבלת התורה מרצון בדרך
רמז

אמר לו היהודי, בוא עמי ואני אעמידנה, הלכו שניהם אצל הפרה, ולקחה היהודי ודבר באזנה ואמר פרתי את יודעת, כשהיית ברשותי היית נוחה **ביום השבת**, ועכשיו גרמו עונותי שמכרתוך לפרסי ועתה את ברשותו, בבקשה ממך, עמדי וחרשי, מיד עמדה על רגליה וחרשה,

אמר לו הפרסי, אף על פי כן **טול פרתך והחזיר לי הדמים**, כי כל פעם שתרבץ לא אוכל לבוא אליך להעמידה, ועוד, לא תפרד ממני עד שתאמר לי הכשפים שלחשת באזנה,

התחיל היהודי לבכות, וא"ל, לא מכשף אני, א"ל הפרסי מי יאמינך, אני הכיתיה במלמד הבקר, ויגעתי עליה ולא עמדה, ואתה לחשת ותעמידנה, **אלמלא כשפיך לא תעמידנה**, א"ל, בשבועה כך וכך לחשתי באזנה וע"כ עמדה,

כיון ששמע הפרסי כך, הרהר בתשובה ואמר אוי לי, מה פרה זו שאין לה לא שיחה ולא דעת, **הכירה את בוראה**, ואני שנבראתי בדמותו יתברך שמו, ונתן לי דעה ובינה, ואיני מכיר את בוראי, מיד הלך ונתגייר, וזכה ללמוד תורה הרבה, ונקרא שמו בישראל ר' חנינא בן תורתא, ועד עכשיו אומרים חז"ל על שמו הלכות, ע"כ,

ושתי נתגלגלה בהיא תורתא, והפרסי שנתגייר הוא אחשורוש,

רמ"ע מפאנו ספר גלגולי נשמות, אות ו' ו' שתי, בהוצאת לובלין תרס"ח, סעיף מ"ט,

סדר הדורות חלק א' שנת ג' אלפים שצ"ה,

סדר הדורות חלק תנאים ואמוראים, אות ח' ערך ר' חנינא בן תורתא,

סדר הדורות חלק תנאים ואמוראים אות ה' ערך רב הונא בר תורתא,

סדר הדורות חלק תנאים ואמוראים אות י" ערך ר' יוחנן בן תורתא,

אדר ר"ת אני ה' רופאך ההבדל בין דם ליין

איתא בגמרא (בבא בתרא נ"ח ב') סאבי דיהודאי אמרי, בראש כל מרעין אנא דם, בראש כל אסוון אנא חמר,

פירוש, זקני היהודים אומרים, כל ראש לחולי **תחלואי האדם**, הגורם הוא דם האדם,

וראש לרפואת האדם הוא היין,

ההבדל בגימטריא בין דם ליין

דם בגימטריא 44

יין בגימטריא 70

ההפרש בין דם ליין הוא מספר 26 שזהו מספר שם ה-ו-י-ה,

וכך אפשר לפרש, שכאשר תוסיף על מספר 44 שהוא הדם הגורם לחולי, את שם ה-ו-י-ה, שהוא מספר 26, יתקבל המספר 70 שהוא בגימטריא יין שהוא גורם לרפואה, וזהו אני ה-ו-י-ה רופאך, כי לא היין מרפא אלא השי"ת, כמ"ש אני מחצתי ואני ארפא.

אחשורוש קנה את הפרה ושתי שלא רצתה לעבוד בשבת

כתב בספר סדר הדורות (חלק תנאים ואמוראים, ערך ר' חנינא בן תורתא).

איתא במדרש, (פסיקתא רבתי פרק י"ד), **מעשה ביהודי אחד**, שהיה לו פרה חורשת כל ו' ימי המעשה, וירד מנכסיו, ומכר הפרה לפרסי אחד, והיה הפרסי חורש בה כל ו' ימים, וכשהגיע יום השבת, רצה לחרוש כמנהגו, והיתה רובצת, ולא רצתה לחרוש, והכה אותה מאד ולא נדדה ממקומה,

הלך הפרסי אצל היהודי וא"ל, טול פרתך שמכרת לי, כי מום יש בה שאינה רוצה לחרוש היום, והבין היהודי שבשביל שבת עשתה כך, כי היה מנהגה לנוח בשבת,

"עד דלא ידע" וגם אם ידע אומר דלא ידע מהרש"א

איתא בגמרא (מגילה ז' ע"ב) מיחייב איניש לבסומי בפוריא עד דלא ידע בין ארור המן לברוך מרדכי,

איתא בגמרא, (בבא מציעא כ"ג ע"ב), בהני תלת מילי עבידי רבנן דמשנו במלייהו, במסכת, ובפוריא ובאושפיזא,

כתב המהרש"א, בפוריא. עיין פרש"י ותוס', עוד י"ל, ע"פ מ"ש פ"ק דמגילה (מגילה ז' ע"ב), דחייב אדם לבסומי בפוריא, "עד דלא ידע", בין ארור המן כו', עבידי רבנן דמשנין לומר דלא ידע, גם אם הוא אינו מבוסס כל כך וידע, ע"כ דברי המהרש"א.

* * * * *

מסכתא, פוריא, ואושפיזא, הם דברים שמשנתנים בפורים

איתא בגמרא, (בבא מציעא כ"ג ע"ב), בהני תלת מילי עבידי רבנן דמשנו במלייהו, במסכת, בפוריא, ובאושפיזא,

אפשר לומר, דכל הני ג' דברים מסכת, פוריא, אושפיזא, שייכים בפורים, שבשלושת הדברים הללו משנים דברים בפורים,

בפוריא, כמו שפירש המהרש"א, לומר דלא ידע, גם אם הוא אינו מבוסס כל כך, וידע,

במסכת, אפשר לומר מלשון מסכה, שהמנהג הוא להתחפש בפורים וללבוש מסכה, שהוא מסכה שמכסים הפנים, וזהו הכוונה במסכת, שמשנתנים הפנים,

באושפיזא, אפשר לומר ע"ד דאיתא בגמרא (מגילה ז' ע"ב), אביי בר אבין ורבי חנינא בר אבין מחלפי סעודתייהו להדדי, מבואר, שהיו משנים מקום סעודתן, והיינו באושפיזא, שהוא מלשון אירוח.

וזהו, בהני תלת מילי עבידי רבנן דמשנו במלייהו, במסכת, בפוריא, ובאושפיזא,

* * * * *

האם ניתנה שמירת השבת כדי שינוחו השור והחמור

כתיב (שמות פרק כ"ג י"ב) "ששת ימים תעשה מעשיך וביום השביעי תשבת למען ינוח שורך וחמורך וינפש בן אמתך והגר"

הקשה "האמרי אמת", מהפסוק נשמע כי השביתה בשבת נעשתה כדי שיוכלו השור והחמור לנוח, כמ"ש "למען ינוח שורך וחמורך", וכי לכך ניתנה השביתה בשבת,

ותירץ, על פי דברי המדרש הנ"ל, במעשה ביהודי אחד, שלא רצתה פרתו לחרוש בשבת,

וכך ביאר האמרי אמת, כי שמירת השבת צריכה להיות ליהודי כל כך חשובה, עד כדי כך שגם פרתו תרגיש בקדושת שמירת השבת, וזה הפירוש וביום השביעי תשבת "למען ינוח שורך וחמורך", כלומר, שהפרה גם תרצה לשמור שבת.

* * * * *

ביאור המהר"ם שיף כי תפילות הצדיק מעלות את תפלות פשוטי העם

כתיב, (אסתר פרק ז' ג') **אם על המלך טוב, ואם מצאתי חן בעיניך המלך, תנתן לי, נפשי, בשאלתי, ועמי, בבקשתי,**

כתב המהר"ם שיף (דרושים נחמדים למהר"ם שיף סוף חולין) **תנתן לי, נפשי זו תפלה**, מלשון "אלה אזכרה ואשפכה עלי נפשי" (תהלים מ"ב)

בשאלתי, כלומר, בתפילתי, שתתקבל ע"י שאלתי,

ועמי, ותפלת עמי, שהם פשוטי העם, כמ"ש כי תפלה שלא בכוונה נדחה חוץ למחיצה ועומדת,

בבקשתי, שתפילת עמי, תתקבל גם כן ע"י בקשתי,

פירוש, שכשאדם צדיק מתפלל בכוונה מעלה אותה עמו, וזהו נפשי, בשאלתי, ועמי, בבקשתי, ע"כ דברי המהר"ם שיף,

* * * * *

דמפקי לכולא שתא בשה"י פה"י למה הזכיר המן דוקא שבת ופסח

איתא בגמרא (מגילה י"ג ע"ב), ואת דתי המלך אינם עושים, דמפקי לכולא שתא בשה"י פה"י, ע"כ,

כתב רש"י, שה"י פה"י, שבת היום, פסח היום, ואנו אסורים במלאכה,

יש להבין מדוע הזכיר המן דוקא שבת ופסח. משאר ימים טובים, הלא יש עוד ימים רבים האסורים במלאכה, ולמה הזכיר רק ימים אלו,

יש לומר, בהקדם דבר המובא בספר בני יששכר, (מאמרי חודש ניסן מאמר י"ב אות ג', ד"ה, בפסוק וספרתם לכם וכו'), וכ"כ, **והנה החילוק שבין שבת ליו"ט**, מבואר בכתבי האריז"ל, דהארות השבת באים מלמעלה, והארות היו"ט באין ע"י בני"י, דישראל דקדשינהו לזמני,

אך הארות חג הפסח, באין כמו הארות השבת, משום שנקרא ממחרת השבת עי"ש באריכות.

הביאור במה שאמר המן לאחשוורוש שחרה לו

לפי"ז אפשר לבאר את דברי המן, על מה חרי האף הגדול הזה, כי על כל הי"ט, יכול לומר, כפי שהיהודים עושים יו"ט, דישראל דקדשינהו לזמני, כך גם אנחנו יכולים לעשות לעצמנו חגים,

אך, ימים שמקבלים ההארה משמים, כמו שבת ופסח, על זה חרה לו. מכיוון, שימים אלו מקבלים בני ישראל משמים, ולכן אמר למלך ואת דתי המלך אינם עושים, דמפקי לכולא שתא בשה"י פה"י, שבת היום פסח היום,

* * * * *

תכלת, הוא סימן לתחילת היום ולתחילת הגאולה

איתא בגמרא, (ירושלמי ברכות דף ד' ע"ב, ויומא דף י"ד ע"א) ר' חייא רובה (הגדול) ור"ש בן חלפתא הוו מהלכין בהדא בקעת ארבל (שם מקום) בקריצתא (באשמורת הבוקר),

ראו אילת השחר שבקע אורה (הם שתי קרני אור, המתפצלים במזרח לכאן ולכאן), א"ר חייא רובה לר"ש בן חלפתא, כך היא גאולתן של ישראל בתחילה קימעא קימעא, כל שהיא הולכת, היא הולכת ומאירה,

מאי טעמא, (מיכה ז' ח') "כי אשב בחשך ה' אור לי", (פירש בקרבן העדה) לפי שהגלות נדמה ללילה, והגאולה לאור, והדבר ידוע שהיושב בחושך, אם יראה פתאום אור גדול יתעוורו עיניו, אלא צריך לפתוח לו תחילה אור קטן ואח"כ יוסיף מעט מעט, עד שיוכל לסבול אור גדול, כך,

בתחילה, ומרדכי יושב בשער המלך (אסתר ב'),

ואח"כ, וישב מרדכי אל שער המלך (אסתר ו'),

ואח"כ, ויקח את הלבוש ואת הסוס (אסתר ו'),

ואח"כ, ומרדכי יצא מלפני המלך בלבוש מלכות תכלת וגו' (אסתר ח'),

ואח"כ ליהודים היתה אורה ושמחה (אסתר ח'),
עכ"ל הירושלמי,

ובקרבן העדה מבאר, כי חמשה הפסוקים דלעיל מהמגילה, הם כנגד,

אילת השחר,

עלות השחר,

האיר המזרח,

נץ החמה,

חצי היום,

שהם החמש הארות שביום,

מבואר, כי שלשת הזמנים שהם אילת השחר, עלות השחר, האיר המזרח, הם קודם הנץ החמה וזהו לפני בא היום,

ותחילת היום הוא בנץ החמה כמ"ש (תהלים ע"ב ה') "ייראוך עם שמש" כתב רש"י (ברכות דף ט עמוד ב), עם שמש – כלומר, כשהשמש יוצא, היינו עם הנץ החמה, (לשון רש"י),

ועתה שים לבך וראה בעיניך, כי הפסוק "ומרדכי יצא מלפני המלך בלבוש מלכות תכלת וחור", הוא תחילת הגאולה, והוא כנגד הנץ החמה,

לפי"ז מבואר כפתור ופרח,

לבד, בחכמה גדולה, ושוה זה כעשרים סיקיני לרוב המלאכה,

וכמדומה שזהו דורון ששלחו לרב איזה קצינים, וכל השולחן מלא ממגדים פירות כברייתן וגבינה וכתוב בה כשר ופסח, ודוגמת קישואים בחומץ, הכל מסוקאר, באופן שהיה שולחן מלכים, והתחילו לבוא למדנים וחשובים והיה הרב מדבר דברי תורה וגם אני הצעיר דברתי אשר חנן אלוקים את עבדו, ובאו מיני זמר ואמר הרב שהם נבל וכינור ממש, ע"כ דברי החיד"א בספרו "מעגל טוב". (ספר מעגל טוב ט"ז אדר שנת תקל"ח),

אביי ביקש לאכול הקערה שהיתה עשויה מסוכר

איתא בגמרא (מגילה ז' ע"ב), אמר אביי, כי נפקי מבי מר הוה שבענא, (כשיצאתי מבית אדוני, רבה, לילך לבית אבא מרי בר מר הייתי שבע, רש"י) כי מטאי להתם, קריבו לי שיתין צעי דשיתין מיני קדירה, (ששים קערות של מיני מאכל) ובישולא בתרייתא הוו קרו ליה צלי קדר, (תבשיל המתבשל ברוטב עצמי, ללא תוספת מים, רש"י פסחים מ"א),

רציתי לאכול הקערה שהיתה מסוכר

ובעאי למיכס צעא אבתרה, (הייתי חפץ לכוס הקערה אחריו, כל אכילה שלא כדרכה נקרא כוס, רש"י) אמר אביי, היינו דאמרי אינשי, כפין עניא ולא ידע, (עני רעב אוכל ללא גבול) אי נמי רווחא לבסימא שכית, (ריוח מצוי לדבר המתוק בתוך המעיים, רש"י)

כתב המהרש"א, וקאמר ובעי למיכס צעי אבתרא כו', י"ל בדרך בדיחותא, שהקערה זאת, גם כן נעשית מדבר הנאכל, כעין שעושין עתה האומנין ע"י בלילות צוקר, צורות משונות, ושפיר קאמר למיכס ולאוכלה ממש, עכ"ל המהרש"א,

* * * * *

רק במגילה עושין השלמה אם חל בשבת

איתא בגמרא (מגילה ד' ע"ב) מגילה בשבת לא קרינן, מאי טעמא, גזירה שמא יטלנה בידו וילך אצל בקי ללמוד ויעבירנה ארבע אמות

מה שאמרו חז"ל ונתנו סימן לדבר (ברכות ט' ב') שתחילת היום, הוא משיכיר בין "תכלת" דייקא,

משום שזה הוא תחילת היום, כמ"ש "ייראוך עם שמש"

וזה הוא תחילת הגאולה, כי, "מרדכי יצא מלפני המלך בלבוש מלכות תכלת", זה היה תחילת הגאולה,

* * * * *

הפלא ופלא מה שראה החיד"א בבית רבי שאול מאמסטרדם בפורים תקל"ח

רבי שאול אב"ד אמסטרדם נולד בשנת ה' תע"ז נפטר ז' בתמוז ה' תק"נ מגדולי הרבנים בדורו, נולד לאביו רבי אריה לייביש אב"ד אמסטרדם

בעיר ריישא, רבי שאול היה מפורסם כגדול מאד בתורה וצדיק הדור עמד במשא ומתן של הלכה עם כל גדולי הדור שהעריצוהו מאד וחילקו לו כבוד רב (מספר חכמי הדורות דוד הלחמי, עמוד קס"ט, הועתק מאוצר החכמה)

החיד"א בבית רבי שאול בפורים תקל"ח

כתב החיד"א בספרו שם הגדולים מערכת ספרים ערך בנין אריאל, מרבי שאול מאמסטרדם, (תע"ז תק"ן) ז"ל, ואני הדל זכיתי לקבל פני השכינה בשנת תקל"ח מדי עברי בשליחות מצוה וזכיתי להתבסס מתורתו ומענותותו ושלמותו,

מה שראה החיד"א אצל רבי שאול בפורים תקל"ח

בספר מעגל טוב כתב החיד"א, שהתארח בביתו בפורים תקל"ח, ומביא תיאור מדהים מביקורו זה, ואלה הם דבריו,

ואחר ערבית באנו לביתו ומצאנו שם שלחן ועליו בנין כשתי אמות, דמות חצר המלך, ומרדכי יושב בשער המלך בלבוש פרסי, וכילה ובירה ובה אסתר על המטה, והמן נופל, וחוף לבירה זו מצד אחר ברחוב המן תלוי, ומסביב כל הבנין בעלי מלחמות מקיפין, וכמה ציורים נאים בגוונים שונים, וכל זה עשוי מסוקאר

ובכן אבוא אל המלך, **בכנ** הם בגימטריא 72, וכך אמרה אסתר למרדכי, אתם תצומו 72 שעות ואחרי 72 שעות אבוא אל המלך, וזהו **ובכן** אבוא אל המלך.

* * * * *

קבלת התורה בכפיה וקבלת התורה מרצון בדרך רמז

כתיב (שמות י"ט ח'), "ויענו כל העם יחדו ויאמרו, **כל אשר דבר ידוד נעשה**",

כתיב, (אסתר ד' א') "ומרדכי ידע את כל אשר **נעשה**"

איתא בגמרא, (שבת פ"ח ע"א) מכאן מודעא רבה לאורייתא, פרש"י, שאם יזמינם לדין למה לא קיימתם מה שקבלתם עליכם יש להם תשובה, שקבלוה **באונס**, אמר רבא אף על פי כן הדור קבלוה בימי אחשורוש (מאהבת הנס שנעשה להם, רש"י) דכתיב קימו וקבלו היהודים קיימו מה שקיבלו, ע"כ,

יש הבדל בפסוקים, בקבלת התורה מאונס כתיב "**כל אשר דבר ידוד נעשה**", בקבלת התורה מרצון אצל מרדכי כתיב **כל אשר נעשה**, ללא "**דיבר ה'**",

אפשר לומר בדרך בדרך רמז, מבואר, כי **אמירה לשון רכה**, ו**דיבור לשון קשה**, לפי"ז, במתן תורה שקיבלו בכפיה כתב **דיבר ה'** והוא לשון קשה, אך כשקיבלו מרצון, מרומז במילים **כל אשר נעשה**, ללא **דיבר ה'**, שהיה אז קבלת התורה **מרצון ולא מאונס**, ואין כאן לשון קשה.

* * * * *

תירוץ על הקושיא למה רק בפורים יש ללמוד מפסוק דלא למיתב בתעניתא

איתא בגמרא (פסחים ס"ח ע"ב) אמר רב יוסף הכל מודים בפורים, **דבעינן נמי לכס**, מאי טעמא ימי **משתה ושמחה** כתיב ביה,

מר בריה דרבינא, כולה שתא הוה יתיב בתעניתא, לבר מעצרתא ופוריא ומעלי יומא דכיפורי,

ברשות הרבים והיינו טעמא **דשופר** והיינו טעמא **דלולב**, ע"כ,

נשאלתי (ע"י בני ש.ב.) מדוע במגילה עושים השלמה לשבת, ומקדימין קריאת **המגילה**, ו**בשופר ולולב** אין עושין השלמה,

והשבת, משום ששופר ולולב הם מצוות שנתן לנו השי"ת לעשותם, וכשחל בשבת פטרנו מן המצוה, אך **קריאת המגילה** הוא שבח והלל על הנסים כמ"ש קריאתה זו היא הלילה, ואנו, אין אנחנו יכולים לוותר על ההודיה לקב"ה,

והב' ש.ב.ר. תירץ, כי בפורים יום ההשלמה, הוא תוך זמן של ימי קריאת המגילה, משא"כ שופר ולולב אין לו זמן אחר מאותו היום,

* * * * *

מק"ץ היות לה אלו ק"ץ שנים שהוקדמה הגאולה

כתיב (אסתר ב' י"ב) "מקץ היות לה כדת הנשים",

איתא בגמרא (סוטה י"א ע"ב), בזכות נשים צדקניות יצאו ישראל ממצרים וכו', ובמפרשים, שבזכות הנשים הקדימו הגאולה **במאה ותשעים** שנה קודם זמנה,

וכך **אפשר לרמז** הדבר בפסוק, "**מק"ץ**, היות לה **כדת הנשים**", **ק"ץ**, הוא בגימטריא **מאה ותשעים**, וזכו להקדים היציאה ממצרים, **כדת הנשים**, מכח הנשים שהיו שומרות על **דת**, והיו צדקניות, וזהו הרמז, **מק"ץ היות לה**, כלומר בזכותן של **דת הנשים**.

* * * * *

ובכן אבוא אל המלך הם 72 השעות שחיכתה אסתר לבוא אל המלך

כתיב (אסתר ד' ט"ז) "וצומו עלי ואל תאכלו ואל תשתו שלשת ימים לילה ויום, גם אני ונערתי אצום כן **ובכן** אבוא אל המלך",

שלשת ימים לילה ויום, הם בגימטריא 72, שהם **שבעים ושתים** שעות של צום,

עצרת, יום שניתנה בו תורה, ופרש"י שישמח בו במאכל ומשתה, **להראות שנוח ומקובל יום זה לישראל שנתנה תורה בו**,

פוריא ימי משתה ושמחה כתיב,

מעלי יומא דכיפורי, דתני חייא בר רב מדפתי **ועניתם את נפשתיכם** בתשעה לחדש וכי בתשעה מתענין והלא בעשירי מתענין, אלא לומר לך כל האוכל ושותה בתשעה בו, מעלה עליו הכתוב כאילו מתענה תשיעי ועשירי,

וקשה, למה בקבלת התורה מרצון לא לומדים דלא ליתי בתעניתא, מסברא כמו בעצרת, **להראות שנוח ומקובל יום זה לישראל, שנתנה תורה בו**, וצריך ללמוד מהכתוב, ימי **משתה ושמחה**,

ויש לומר, מכיוון ובמתן תורה קיבלו התורה **בכפייה**, לכן צריך שישמח **במאכל ומשתה**, להראות שאעפ"י שקיבלו התורה מאונס בכ"ז נוח ומקובל יום זה, אבל בפורים שקיבלו התורה מרצון, אי לאו שלמדנו מהפסוק, **ימי משתה ושמחה**, אזי מכח הסברא, להראות שנוח ומקובל, לא היינו יודעים דלא למיתב בתעניתא, כי הרי קבלוה מרצון, ובודאי הוא נח ומקובל, ואין צריך להראות שנוח ומקובל ע"י אכילה ושתייה.

* * * * *

במה נחלקו מרדכי הצדיק ואסתר המלכה

איתא בפרקי דרבי אליעזר (פרק נ) ותאמר אסתר להשיב אל מרדכי, אמרה לו, לך כנוס את כל היהודים הנמצאים בשושן וצומו עלי ואל תאכלו ואל תשתו שלשת ימים, לילה ויום, ואלו הן, י"ג בניסן י"ד בניסן ט"ו בניסן,

אמר לה מרדכי, והלא יום שלישי הוא יום ראשון של פסח,

אמרה לו, זקן שבישראל, ואתה ראש לסנהדרין, ואתה אומר דבר זה, ואם אין ישראל לעשות הפסח, למי הוא פסח, ושמע מרדכי את דבריה והודה לה מרדכי, ועשה לה כל אשר צותהו, שנאמר **ויעבור מרדכי ויעש ככל אשר צותה עליו אסתר**, מה הוא לשון

ויעבור מרדכי, מלמד **שעבר** יום ראשון של פסח בלא אכילה ושתייה, ע"כ,

יש להבין במה נחלקו מרדכי ואסתר

ואפשר לבאר, בהקדם את דברי המהר"ל דלהלן,

איתא בגמרא (ברכות י"ב ע"ב) חכמים אומרים מזכירין יציאת מצרים **בימים**, ור' אלעזר בן עזריה אומר מזכירים יציאת מצרים גם **בלילות**. ע"כ,

במה חולקים חכמים ורבי אלעזר בן עזריה

כתב המהר"ל, (גבורות ה' פרק נ"ג באמצע ד"ה עד שדרשה בן זומא) וז"ל, **ויראה דבסברא פליגי**, כי כאשר ראינו ביציאת מצרים שהיה גם **בלילה וגם ביום**,

בלילה, שבו הכה הקדוש ברוך הוא בכורי מצרים, ואמר להם פרעה לצאת, והנה כאן התחלת היציאה, וזה היה **האמצעי** להגיע אל הגאולה,

וביום היתה לגמרי, שהרי ביום היו יוצאים ולא בלילה,

סברת ראב"ע גם ביום וגם בלילה

ולפיכך סבר רבי אלעזר כי יש להזכיר יציאת מצרים גם **בלילות**, **בלילה**, מצד עצם המכה שבאה בלילה דוקא, וזה היה **האמצעי**, **וביום** שהיציאה שהיתה ביום, שזו היתה **המטרה**, ולכך ראוי להזכיר **ביום ובלילה**,

סברת חכמים רק בימים

אמנם חכמים סבירי להו אף על גב שהמכה היתה בלילה, יש להזכיר ביום דוקא כי זה **עיקר הגאולה שהיה ביום**, ומחמת זאת הגאולה שייצאו ביום היתה המכה בלילה, והמכה היתה רק **האמצעי** להגיע לגאולה, אם כן נמשך הכל אל היציאה **ביום**. ע"כ,

היוצא לנו מזה כי חכמים אומרים שיש לקיים **המטרה**, וראב"ע סבר כי יש לקיים גם **האמצעי**,

לפי"ז אפשר להבין כפתור ופרח, במה נחלקו מרדכי ואסתר, מרדכי סבר, כמו חכמים, מכיוון ועיקר **המטרה** לקיים תורה ומצוות,

במה שאמר אחשורוש לאסתר המלכה, המן ביקש להשמיד מצוות עשה, וענה אותה אחשורוש, כי את חצי מלכות שהם רמז לרמ"ח מצוות עשה יוכלו לקיים, וזהו, חצי המלכות ותעש.

* * * * *

שמחת פורים ביראת ה' מספר החיים

בספר החיים, מאחי המהר"ל, - חלק פרנסה וכלכלה, כתב,

סעודת פורים, אף על גב שעיקרו למשתה ולשמחה ניתנה, וחייב האדם לבסומי כוי מכל מקום צריך להזהר משמחה שיש עמה שחוק וקלות ראש, כמו שדרשו רבותינו ז"ל בקרא של ליהודים היתה אורה וגוי, וששון - זו מילה, ויקר - אלו תפילין,

ויש לתמוה, וכי קודם לכן לא היה להם מצוה מילה ותפילין חלילה, אבל מגיד, שקיימו וקיבלו עליהם מאמר הפורים האלה בשמחה, ואינם מצטערים כלל על הוצאת הפורים, כדרך שאין האדם מצטער כלל על הוצאות שמחת מילת בנו, וזהו וששון - זו מילה, ומגיד עוד, שצריך שלא יהא שמחה זו - רק שמחה שיש עמה יראת השם, וזהו ויקר - אלו תפילין,

כענין שאמרו בברכות ל' ע"ב, רב יודא הוה יתיב קמיה דרבי זירא, חזייה דקבדח טובא, (ונראה כפורק עול, רש"י) אמר ליה, מי לא כתיב בכל עצב יהיה מותר, (כשאדם מראה את עצמו עצב יהיה לו שכר, רש"י) אמר ליה, קמנחי תפילין, (והם עדות שממשלת קוני ומשרחו עלי, רש"י)

התירוץ לקושיית המהרש"א

בספר החיים דלעיל מבואר היטיב הסבר בקושיית המהרש"א שהקשה, למה דורשים חז"ל בנס מרדכי ששון זו מילה, ויקר אלו תפילין, האם עד אז לא היה מילה ותפילין, עייש במהרש"א מגילה ט"ז ביאור נפלא.

* * * * *

לכן אמר כי לצום בליל פסח זהו עובר על דת, כי זהו עיקר המטרה, ואסתר סברה כמו ראבי"ע, מכיוון והצומות וזעקתם הם אמצעי להגיע אל המטרה של קיום תורה ומצוות, לכן יש לקיים האמצעי, ושמע מרדכי את דבריה והודה לה, מכיוון וכבר נפסקה הלכה כראבי"ע,

ובזה מובנים היטיב דברי אסתר שאמרה לו, זקן שבישראל ואתה ראש לסנהדרין ואתה אומר דבר זה, ואם אין ישראל לעשות הפסח, למי הוא פסח.

* * * * *

ימי הפורים נעשים בימי החול, ונזכרים בשבת

איתא בגמרא (מגילה ד' ע"ב), מגילה בשבת לא קרינן, מאי טעמא, גזירה שמא יטלנה בידו וילך אצל בקי ללמוד ויעבירנה ארבע אמות ברשות הרבים, והיינו טעמא דשופר והיינו טעמא דלולב,

אפשר לפרש, דכמו בשבת שאין תוקעים בשופר, רק מזכירים את היום, ולכן אומרים בשבת יום זכרון תרועה, כך, גם הפירוש בפורים, כאשר חל בשבת, ואין קוראים במגילה משום שמא יעבירונו, רק מזכירים, וזהו, והימים האלה נזכרים ונעשים פירוש שבשבת הם רק נזכרים, ובימות החול הם נעשים.

* * * * *

רמז לכך שיוכלו לקיים רמ"ח מצוות עשה

כתיב (אסתר ה' ו') "ויאמר המלך לאסתר במשתה היין מה שאלתך וינתן לך ומה בקשתך עד חצי המלכות ותעש",

אפשר לבאר בדרך רמז, כי הלשון "ותעש" הכונה למצוות עשה, שהרי במצוות "לא תעשה" איך יוכל המן לחייבם לעשותם, אך "מצוות עשה" ביקש לבטל מהם,

וכך הוא הרמז, מלכות בגימטריא 496 וחצי מלכות שווה 248 שהם רמ"ח, וכאן הרמז,

ע"ד מעשה שהיה בנאפולין מבואר תכונות בין שאול לדוד מבעל העקידה

איתא בגמרא (יומא כ"ב ע"ב) שאול באחת (מעשה דאגג) ועלתה לו, דוד בשתיים ולא עלתה לו.

הסבר נפלא מצינו **בעקידת יצחק** (פרק מ"ב דף פ"ח עמוד א' עד דף צ"א ע"א), ותו"ד הם,

מלך המנהיג את העם, יכול לנהוג בדרכו האישית עפ"י תכונותיו, אם בחמלה וכו', אבל בבואו להנהיג המדינית עליו לנהוג לפי המתחייב, ולא עפ"י תכונותיו גם אם הוא איש חמלה,

מעשה בפראנץ יוזף חמיו של נאפוליון

והביא ע"כ בספר עקידת יצחק, בביאור מקור חיים, מעשה שהיה בשנת תקע"ד שהיה הקיסר פראנץ יוזף מבקש להוריד את חתנו נאפוליון מלמשול על צרפת, **ובאה בתו של פראנץ יוזף** אל אביה שינהג ברחמים עם בעלה

נאפוליון, אמר לה אביה, אינך יודעת כי **"למלכות אין בת"**

וכך פירש בעל העקידה, דשאל היה איש חמלה, והיה נוהג בחמלה גם בהתנהגותו האישית, וגם בהנהגתו **במלכותו**,

ודוד היה איש חמלה בהתנהגותו האישית, וכשהיה יוצא למלחמה היה מתקשה כעץ,

כדאיתא בגמרא (מועד קטן ט"ז ע"ב), אלה שמות הגבורים אשר לדוד, ישב בשבת תחכמני, ראש השלשי הוא **עדינו העצני** (שמואל ב' פרק כ"ג ח') ודרשו חז"ל, עדינו העצני כשהיה יושב ועוסק בתורה, היה מעדן עצמו כתולעת, ובשעה שיוצא למלחמה, היה מקשה עצמו כעץ, ולכן שאול נענש, משום שנהג במלכותו בחמלה, מה שלא היה לו לעשות כן,

ובכך ביארנו שאול באחת דוד בשתיים

דשאל היתה לו הנהגה אחת, שנהג בה גם בביתו וגם בצאתו למלחמה, ודוד **בשתיים**, שהיו לו שתי הנהגות שונות בביתו ובמלחמה,

ביאור נפלא בספר עקידת יצחק במ"ש לא בקשה דבר

כתב בספר **עקידת יצחק** – (שער ס'), וכמה נתחקה זה הענין הנכבד, במה שסופר **משבח אסתר המלכה** בזה, מכל הנשים, כי **בכלן** נאמר (אסתר ב, יג), ובזה הנערה באה אל המלך, **את כל אשר תאמר ינתן לה**, לבוא עמה וגו'.

ואולם בה נאמר (שם, טו טז), ובהגיע תור אסתר בת אביחיל דוד מרדכי וגו', **לא בקשה דבר** כי אם את אשר יאמר הגי סריס המלך שומר הנשים, ותהי אסתר נושאת חן בעיני כל רואיה, ותלקח אסתר אל המלך וגו'. יספר מה שהיה במאורע לפי שעתה,

וירמוז, אל מה שיקרה לנפשות **העושות כמעשיהן** לעולם הבא. וזה, כי כל האיש אשר נמשך לשמור לעשות כל מה שתאמר חברת פחותי כחותיו **למלאת תאוותיו בעולם הזה**, הוא אשר תדחה נפשו **ממנוחתה לעולם הבא**, כמו שנאמר בכל אלה הנערות אשר כן עשו (שם, יד) **בערב היא באה ובבקר היא שבה** אל בית הנשים וגו', כי הוא עצמו מה שנאמר (שמואל א כה, כט) ואת נפש אויביך **יקלענה בתוך כף הקלע**.

אמנם אשר ימשך אחר עצת השכל, ושולח רסן **הצניעות והפרישות על פניו**, לבלתי עשות בכל דבר של הנאה, רק מה שצווה או הורשה בו מפאת התורה, והדת נתנה מפי מלכו של עולם, היא הנפש אשר נאמר בה (אסתר שם, טז) ותלקח אסתר וגו' **אל בית מלכותו**, ולא תסור משם, כמה דאת אמר (שמואל שם) והיתה נפש אדוני **צרורה בצרור החיים את ה' אלהיך**. וכן מה שנאמר (אסתר שם, יז), ויאבה המלך את אסתר מכל הנשים ותשא חן וחסד גוי וישם כתר מלכות בראשה וימליכה, וכמו שאמרו חכמינו ז"ל (ברכות יז, א) צדיקים יושבין **ועטרותיהן בראשיהם ונהנין מזיו השכינה**,

וכן נאמר (אסתר שם, יח) ויעש המלך משתה גדול לכל שריו ועבדיו את **משתה אסתר**, והיא הסעודה הנזכרת למעלה, אשר שם יתן **משאות כיז המלך**, מנקבת הליתן המלוחה, **ומהיין המשומר**, כמו שאמרנו. וכל זה הוא ענין נכבד מאד, מסכים למה שרצינו אליו בזה התועלת הראשון מהגבלת החיים בענין המאכלות.

הקימותי את דבר ה' ביאור נורא הוד מבעל שבט מוסר

איתא בגמרא (שבת פ"ח ע"א) אמר רבא אף על פי כן הדור קבלוה בימי אחשוורוש, ופרש"י מאהבת הנס שנעשה להם,

איתא בפרקי דרבי אליעזר (פרק מ"ט) המדבר בענין שאול המלך **שחמל על אגג**, מצינו שם על הגליון, בפירושו, הנקרא, "ולא עוד אלא" מבעל "שבט מוסר", בד"ה **והענין עצמו**, כתב וז"ל, יכולים לומר באופן זה, שידע שאול ואנשיו שהיו עתידין לעונש בהיותם חומלים על אגג, ועכ"ז לא חשו עליהם, **לתועלותם** של ישראל, **שישאר המן מזרע הרשע הזה של עמלק**, כדי שייצר לישראל, ויקבלו את התורה **מרצון**, שעד עתה היתה בידם רפויה בהיותה מקובלת על צד האונס,

ובהיות כוונת שאול כן, מיד בבואו מן המלחמה, ובא שמואל אליו, אמר שאול לשמואל, ברוך אתה לה' **הקימתי את דבר ה'**, דקשה, למה משקר, אלא רצה לרמוז לו מיד,

שמה שחמל על אגג, היה לטובתם של ישראל, **להקים ולקיים דבר ה'**, שהיא התורה, על ישראל, **שיקבלוה מרצון** כמדובר, ושמואל הבין סוד דברי שאול, **ושתק על אגג**, ושאל **ומה קול הצאן**, כלוי נחא ענין אגג, הצאן למה, והשיב שאול כי גם בזה כווננו העם לטובה, לזבוח לה',

וא"ת, למה נענש, כיון שכווין למצוה רבה כזאת, **אלא נענש**, משום **דבהדי כבשי דרחמנא למה לך**, הרבה פתחים למקום לגלגל אופן שיקבלו התורה ברצון,

וא"ת, ומה סבר שאול, י"ל, אמר, אעפ"י שראוי האדם לעונש בהיות מתערב בהדי כבשי דרחמנא, **יבא מצוה כזאת על ידי שיקבלו ישראל התורה ברצון בסיבתו**, ויעבור עלי מה, ועיין לעיל פרק מ"ד, עכ"ל

עפ"י דבריו של בעל שבט מוסר, נראה לי לומר

כתיב (שמואל א פרק ט) **"ותאבדנה האתונות לקיש אבי שאול**, ויאמר קיש אל שאול בנו קח נא אתך את אחד מהנערים וקום לך בקש את האתונות", ואחר שלא מצא שאול את האתונות, חזר אל שמואל הנביא, ואז קיבל את המלוכה כמ"ש הכתוב שם, כעת מחר

אשלח אליך איש מארץ בנימין ומשחתו לנגיד על עמי ישראל, ושמואל ראה את שאול וידוד ענהו, הנה האיש אשר אמרתי אליך זה יעצר בעמי, **ולאתונות האבדות** לך היום, **שלשת הימים אל תשם את לבך להם כי נמצאו**, ולמי כל חמדת ישראל הלוא לך ולכל בית אביך, ע"כ,

צא וחשוב על דבר פלא שכזה, למה עשה ה' ככה שהולך שאול לחפש אתונות, בדרך מוצא המלוכה, ואח"כ מוצא את האתונות,

יש לבאר, כי חיפוש האתונות מרמז על חיפוש ובקשת קבלת עול התורה מרצון, כדאיתא בגמרא (עבודה זרה ה' ע"ב) תנא דבי אליהו לעולם ישים אדם עצמו על דברי תורה כשור לעול וכחמור למשא, וכיוון שזאת אשר חיפש שאול, אמר הקב"ה, כי הוא זה שראוי להביא לכך שיקבלו בני"י את התורה מרצון בסיבתו, וכפי שמצינו שמסר נפשו על כך, וכך סיבב מסובב כל הסיבות, שיקבל המלוכה, ושעל ידו יתקיים אגג, שיצא ממנו המן, שע"י אהבת הנס גרם לקבלת התורה מרצון, ולאחר שקיבל המלוכה, ונתקימה הסיבה שיקבלו התורה מרצון, **מצא את האתונות**, ונרמז לו בכך

שמצא את שאהבה נפשו, כלומר להיות סיבה לקבלת התורה מרצון,

וגם אפשר לומר כי **שלשת הימים**, שהיה צריך להמתין למציאת האתונות, וכפי שאמרנו שהוא רמז לקבלת התורה מרצון, הם הם **שלושת הימים** שמצינו במתן תורה. כדאיתא בגמרא שבת (פ"ח ע"א) בריך רחמנא דיהב אוריין תליתאי לעם תליתאי על ידי תליתאי, **ביום תליתאי**,

* * * * *

ביאור שאול באחת דוד בשתיים ע"ד מלה בסלע משתוקא בתרין

בהפטרות פרשת זכור (שמואל א' טו' ט"ו) "ויחמול שאול והעם על אגג ועל מיטב הצאן וגו', ואת דברי לא הקים וגו', ויאמר לו שאול, הקימותי את דבר ה', ומה קול הצאן הזה, וגו' אשר חמל העם על מיטב הצאן והבקר, למען זבח לה' וגו', שמעתי בקול ה', ואלך בדרך אשר שלחני",

במילואה כמו המנין, וזהו ראה והתקין צורת הלבנה.

* * * * *

ביאורים בדרך צחות

בעל אבידה מחזר אחר אבידתו אבל עם הארץ אין מכריזין על אבידתו

איתא בגמרא (סוטה ב' ע"א), ארבעים יום קודם יצירת הולד בת קול יוצאת ואומרת **בת פלוני לפלוני**,

איתא בגמרא (קידושין ב' ב'), משל לאדם שאבדה לו אבידה מי חוזר על מי **בעל אבידה מחזר על אבידתו**,

מבואר, דהחיפוש אחר השידוך הוא חיפוש אחר אבידה שאבדה,

בוודאי, שדרך התורה היא, שהחיפוש אחר השידוך הוא הרצון לגלות את ההכרזה של הבת קול שהכריזו בת פלוני לפלוני,

אבל בעם הארץ שדרכו להלך אחר אשתו, כדאיתא בגמ', אי"כ עם הארץ המבקש לילך בעצמו אחר אשתו, ואינו משגיח בבת קול המכרזת בת פלוני לפלוני,

אפשר לומר כי עליו אומרים חז"ל (פסחים מ"ט ע"ב) **עם הארץ אין מכריזין על אבידתו** בבת קול דאינו זקוק לבת קול משום שהוא מסתדר לבד בבואו לילך אחר אשתו.

* * * * *

הזהיר בקידוש היום ממלא גרבי יין

איתא בגמרא (שבת כ"ג ע"ב) הזהיר בקידוש היום זוכה וממלא גרבי (מדה שבה נמדד היין) יין,

אפשר לפרש בדרך הלצה, כי מי שרגיל כל שבת ביום לקדש בבית הכנסת, או שהולך לקדש במקום אחר, ואינו צריך לקדש בביתו, אי"כ היין שהיה צריך לקדש עליו בביתו נחסך ממנו, ובכך זוכה וממלא גרבי יין.

* * * * *

איתא בגמרא (יומא כ"ב ע"ב) שאול באחת (מעשה דאגג) ועלתה לו, דוד בשתים ולא עלתה

לו. וברש"י שאול נכשל באחת, ועלתה לו לרעה, לקונסו מיתה לבטל מלכותו, ודוד נכשל בשתים ולא עלתה לו לרעה. **ובמפרשים**, משום דדוד **שתק**, ולא ניסה להסביר את שעשה, ורק אמר **חטאתי**, אבל שאול, **דיבר**, והסביר מה עשה, ומדוע עשה,

איתא בגמרא (מגילה י"ח ע"א), מאי דכתיב, לך דומיה תהלה, סמא דכולה משתוקא, כי אתא רב דימי אמר, אמרי במערבא, **מלה בסלע**, **משתוקא בתרין**, פירוש, **מלה בסלע**, **שתיקה בתרין**, שהשתיקה, שוה שתיים, והדיבור, שווה אחד,

וכך אפשר לפרש, שאול באחת, ע"י הדיבור שעשה ויכוח עם שמואל, **הדיבור הזה**, ששוה אחד עלתה לו, וזהו שאול באחת ועלתה לו,

אבל דוד, ע"י השתיקה ששתק ששוה שתיים, לפיכך, לא עלתה לו, וזהו דוד בשתיים, ולא עלתה לו.

ביאור ישראל מונין כמנין הלבנה בדרך הלצה

אפשר לפרש בדרך הלצה, הפירוש כמנין הלבנה, כי יש, ורבים המה בתי המדרש ובתי הכנסת, שבתחילת התפילה, יש בקושי מנין, ולאט לאט הציבור גדל והולך, עד שבאמצע התפילה ביהכ"ס כבר מלא, ולאחר מכן לקראת סוף התפילה, המנין הולך ופוחת, כפי שהיה בתחילה,

וזו היא דרכה של לבנה, בתחילת החודש, נראית בחסרונה, באמצע החודש, נראית במילואה, ולקראת סוף החודש, נראית שוב בחסרונה,

וזה כמו המנין הזה שבתחילתו הוא נראה בחסרונו, באמצעו נראה במילואו, ובסופו נראה בחסרונו, בדיוק כמו הלבנה, **ולפי דרכנו נאמר** כי זה הפירוש **כמנין הלבנה**, כלומר **שהמנין נראה כמו הלבנה**,

ראה והתקין צורת הלבנה

ועוד אפשר לומר, דלפיכך אמרינן בתפילת שבת באמצע התפילה, **ראה והתקין צורת הלבנה**, כי באמצע התפילה הלבנה כבר

ישא אשה קודם או יעסוק בתורה קודם הא לן הא להו

איתא בגמרא (קידושין כ"ט ע"ב) "תנו רבנן ללמוד תורה ולישא אשה ילמוד תורה ואחר כך ישא אשה, ואם אי אפשר לו בלא אשה ישא אשה ואחר כך ילמוד תורה. אמר רב יהודה אמר שמואל הלכה נושא אשה ואחר כך ילמוד תורה.

רבי יוחנן אמר ריחיים בצוארו ויעסוק בתורה. ולא פליגי, הא לן והא להו".

אפשר לפרש הגמרא בדרך צחות, די ש מי שלומד תורה, ועמלו בתורה כדי שיגדל בתורה, ולעשות נחת רוח ליוצרו,

ויש מי שלומד תורה בבחרותו שלא לשמה אלא על מנת שיקראוהו רב או רבי או שיהיו דברי תורה בידו קרדום לחפור בו ועטרה להתגדל בה שיוכל על ידי כן להשתדך **בשידוך מכובד**,

וכך הוא פירושו, הא לן, כאשר לומד לעצמו, שיהיה תלמיד חכם, אזי ישא אשה קודם, כי גם אח"כ יעסוק בתורה,

אבל אם לומד **להו**, כלומר, לאחרים, כדי שיצא בשם טוב, בזה חוששים שמא לאחר שישא אשה יפסיק מלמודו, ולכן בזה יעסוק תחילה בתורה, ורק אחר כך ישא אשה.

* * * * *

ביאור בכתובים הנראים סותרים אשת חיל מי ימצא רבות בנות עשו חיל

כתיב (משלי ל"א י) "אשת חיל מי ימצא",

כתיב (משלי ל"א כ"ט) "רבות בנות עשו חיל",

ויש לשאול, כי הכתובים נראים סותרים זה את זה, כתוב אחד אומר כי **רבות** הם הבנות העושות **חיל**, וכתוב אחד אומר, כי **אין בנמצא אשה העושה חיל**,

ואולי יש לחלק, כי בעודם **בנות** אומרים על כולם כי הן עושות **חיל**, אבל כשמגיע הזמן להיות **אשה**, אז כבר קשה למצוא **מי שעושה חיל**.

* * * * *

חכמים, הזהרו בדבריכם, שמא תחובו חובת גלות

איתא במשנה (אבות פרק א' משנה י"א) חכמים, הזהרו בדבריכם, שמא תחובו חובת גלות,

אפשר לבאר בדרך צחות, כלפי אלה שאינם נוהגים ומצטטים מדברי חז"ל או מספרים אחרים, מבלי לבדוק במקור, האם הדבר כתוב באותו מקום שאומר האומר, או שמא הדברים נאמרו או נכתבו בשם מישהו אחר, ואז כאשר מבקשים מהם לדעת את מקור הדברים, אינם יודעים לומר,

וע"ז אמרו, חכמים, כאשר אתם רוצים לומר דבר בשם אומרו, או מקום המצאו של המאמר שאתם רוצים לומר, **הזהרו בדבריכם**, היו זהירים לומר המקום והשם המדויקים של מקום ובעל המאמר, **שמא תחובו חובת גלות**, פירוש שתצטרכו **לגלות**, את מקורו המדויק של המאמר, ואם לא תדעו, יבייש אותכם הדבר.

* * * * *

להערות הארות ולקבלת העלון ניתן לפנות אל

"מכון פאר" רחוב חזון איש 2 בני ברק

פקס 03-6161777 נייד 0527-616166

מייל y0527616166@gmail.com